

MUNI
PED

Kojenec

Růst a vývoj dítěte

Motorický vývoj dítěte v prvním roce života

Motorický vývoj – jednotlivé ukázky

- V poloze na bříšku zvedá miminko hlavičku s oporou o předloktí. Stále sevřené pěsti s palcem uvnitř. Zvedání hlavičky umožňuje počínající souhra svalů vedoucí k postupnému vzpřimování (tzv. první vzpřímení asi ve 3 měsíci) a postupně se zvedá na dlaně a opora se posouvá na stehna, asi v 6. měsíci druhé vzpřímení
- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/ps21/pohyb_v_zivote_dite_kourilova_i/web/pages/2_motoricky_vyvoj_ditete.html#prettyPhoto
- Do 4. měsíce dítě reaguje na hračku celým tělem, otevře ústa, pohybuje rukama, zvedá nožky.
- Na obr. 6 týdnů dítěti

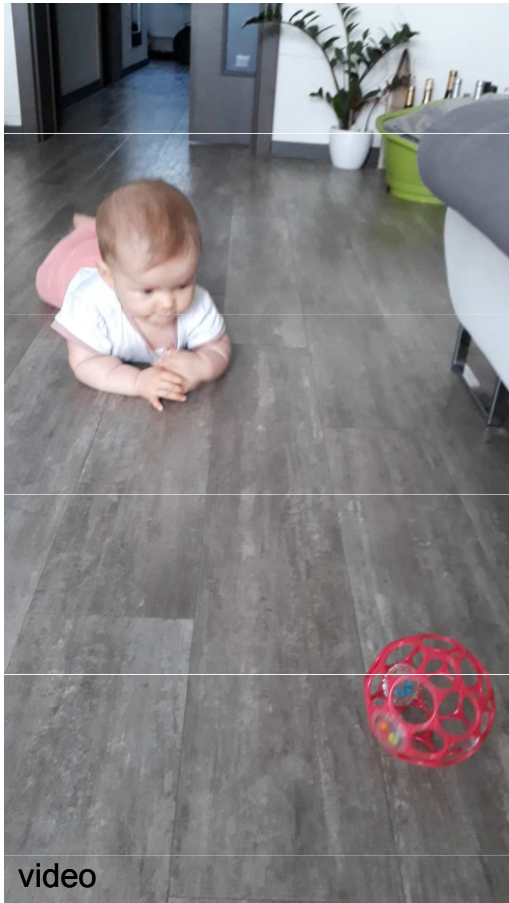
Přetáčení

Přibližně mezi 4.-6. měsícem v lehu na zádech zvedá nohy i s nadlehčením pánve. Přitažení nohou k hrudníku a náklon jednou nohou pak vede k přetáčení do polohy na bříšku.

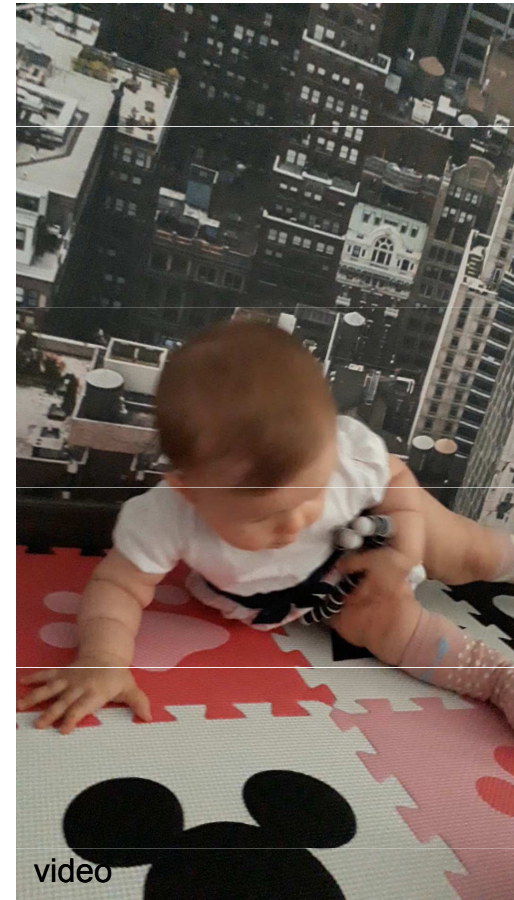
video

Plazení

video

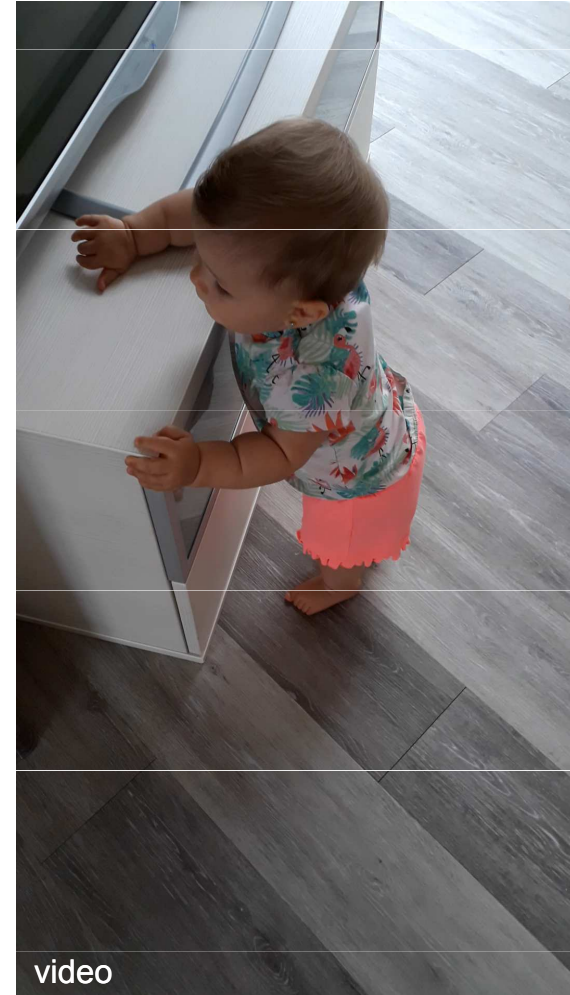
Šikmý sed

video

Lezení, sed, stoj s oporou

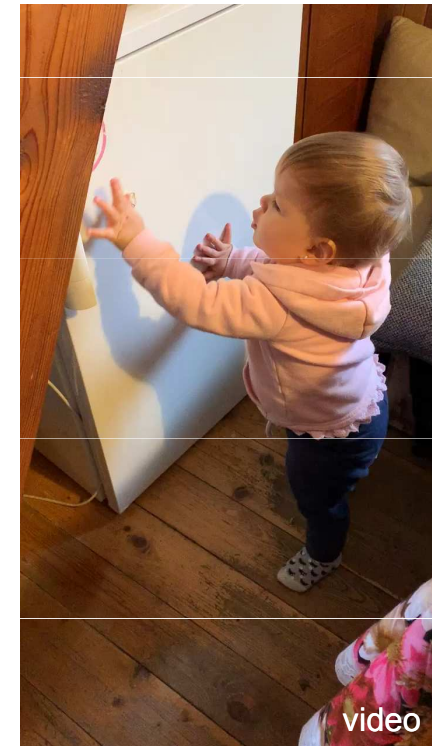
- zvedat nožičky v lehu na zádech (posilování břišních svalů)
- otáčet a zvedat hlavičku
- v poloze na bříšku zvedá miminko hlavičku s oporou o předloktí
- plazit se, lézt
- sedět, stát, obcházet věci s přidržováním
- sahat po věcech, přitahovat si je k sobě
- sledovat okolí
- vnímat všemi smysly

video

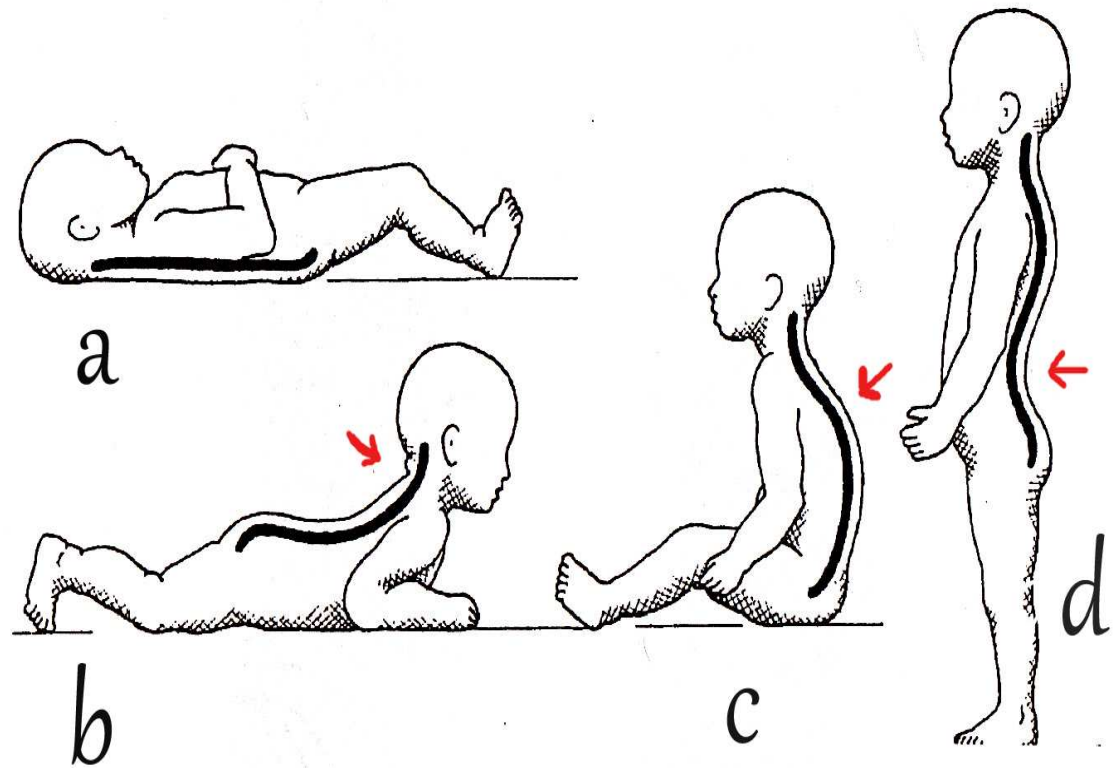
Ke konci kojeneckého období

- stoj bez opory
- počáteční pokusy o chůzi
- nejistá chůze
- následný přechod opět do lezení
- rozvoj hrubé i jemné motoriky
- úmyslné uchopování a pouštění předmětů
-> pozorování pádu na zem

Zakřivení páteře

- 3. měsíc – zvedání hlavičky (krk -lordóza)
- 6. měsíc – sedání (hrudník – kyfóza)
- 12. měsíc – stoupání (bedra – lordóza)

ZDROJ: Machová, J. *Biologie člověka pro učitele*. Praha: Karolinum, 2002

Sociální a duševní vývoj

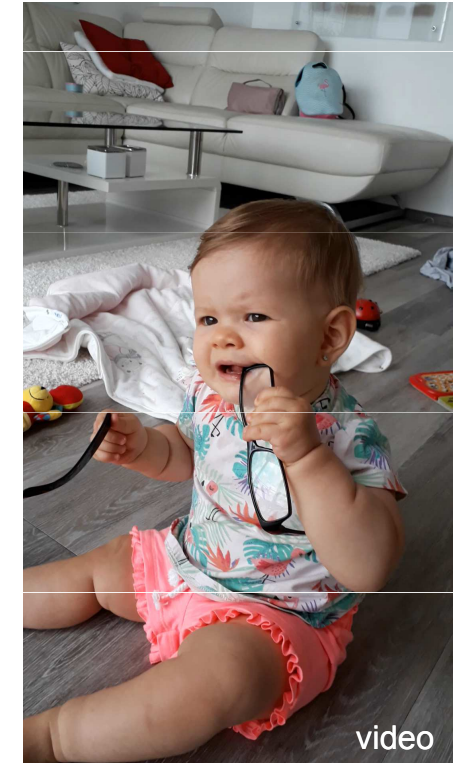
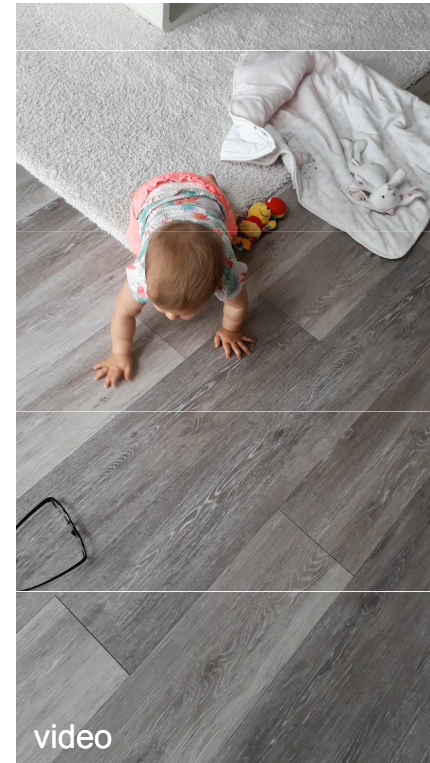
- poznávání sebe v zrcadle
- radost z aktivních her- smích (zvedání nad hlavu)
- nebojí se cizích lidí
- napodobování cizích zvuků
- aktivní při hrách s tleskáním (paci pacičky)

Bezpečná hračka

- nesmí být malá (spolknutí)
- nikoli alobal, igelit a jiné přilnavé obaly (udušení)
- nic s polystyrenu, měkké gumy (spolknutí úlomků -> nejsou vidět pod rentgenem!!!!)
- neostré předměty!!! (nůžky, plechovky,...)
- časopisy, knihy,..(škodlivá je tiskařská barva)

Vývoj řeči

- první pokusy **4-5 měsíců** (vrnění, broukání, pištění, mlaskání,...)
- vyjadřování **nálady (v 6 měsících)**
- první slůvka- konec **prvního roku: mama, tata, baba,...(3-5 slov)**

Výběr hračky

- jasně barevná
- snadno uchopitelná
- lehká a snadno manipulovatelná
- vydávající zvuk
- bezpečná!!!!

Spánek

- výběr vhodné postýlky (s postranicemi)
- čím je dítě starší, tím ubývá a vyhraňuje si přesné časy na spaní (pravidelnost)
- mezi 7-9 měsícem nechce usínat samo bez matky
- okolo 9 měsíců už usíná automaticky, mozek mu řekne když má jít spát

Strava

- Ideální je aby dítě bylo **kojeno alespoň 6 měsíců**.
- Mateřské mléko má ideální teplotu, složení a obranné látky.
- 3-5% žen své dítě nekojí, protože nemají mléko.
- Mateřské mléko se nahrazuje umělou výživou. Například Nutrilon.
- Později příkrmování šťávami, přesnídávkami, mixovanou zeleninovou stravou,....
- !!!!Exotické ovoce, jahody... - alergeny.

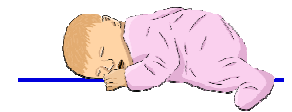

Dětské nemoci

- **Bolesti břicha:** u kojenců jde většinou o nadýmání, které bývá způsobeno stravou.

Baby colica

- stav, kdy dítě intenzivně pláče více jak 3 hodiny denně, nejméně 3 dny v týdnu
  - postihuje 15-40 % kojenců
  - začíná ve 2. - 3. týdnu života, spontánně vymizí mezi 3. - 4. měsícem
  - postihuje kojené i nekojené děti
  - probíhá v návaznosti na jídlo, pozdě odpoledne a večer
- **Celiakie:** nesnášenlivost gliadinu, reakce na lepek. Vzniká většinou po zahájení příkrmování výrobky z obilí.
Video: [co je to lepek a celiakie](#)
  - **Syndrom náhlého úmrtí dítěte** - [video](#)

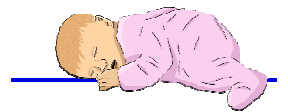
Dětské nemoci

– Horečka

- Jedná se o reakci organismu na onemocnění. Často se může jednat o bakteriální infekci, které se tělo brání.
- Léky – nurofen (od 3 měsíců)
- ! **Febrilní křeče** – Následek málo tekutin při horečce, při zánětech. Jsou-li křeče časté a silné může dojít k narušení zásoby mozku kyslíkem a následovat ztráta vědomí.
- Video - [febrilní křeče](#)

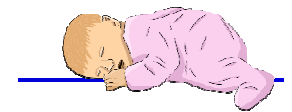
– **Kašel:** vyvolají bakterie, viry nebo cizí tělíska, která se dostala do dýchacích cest.

– **Rýma:** při nákaze kapénkovou infekcí, potíže při dýchání nosem. Kojenci neumí dýchat pusou a smrkat, proto se jim musí rýma odsávat. Potíže jim dělá i pití.

Dětské nemoci

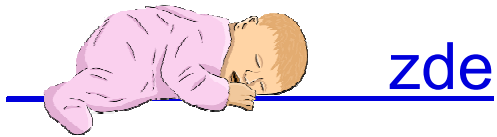
- **Kopřivka:** alergická reakce kůže. U malých dětí často vyvolaná reakcí na určité potraviny. Po těle se tvoří malé pupínky, které jsou vyplněny plazmou, která přechází z těla do kůže. [Kopřivka – odkaz na obrázky](#)
  - > Potraviny vyvolávající kopřivku: kiwi, med, ořechy, ryby, mušle, vajíčka, obilí a jahody – alergeny!
- **Moučnivka:** jedné se o přemnožení kvasinek (Candida), které napadají sliznici dutiny ústní (tváře, jazyk,..) později celé trávicí dutiny. [Moučivka - odkaz na obrázky](#)
  - > Dítě nesmí žádné sladkosti, ani slazený čaj
- **Prořezávání zubů:** první zuby se prořezávají mezi 5-9 měsícem (bolest dásní, někdy může dojít i k zánětům vyvolávající ostrou bolest). Často se objeví i horečka, vyrážka nebo průjem.
- **Zácpa:** nestrávená potrava zůstává dlouho v tlustém střevě, zde se odvodní a stává se silně zahuštěnou, tuhou. Projevuje se bolestí břicha, křečemi, nepravidelnou nebo tuhou stolicí

První pomoc

– odkaz na video

Děkuji za pozornost

